

Változtatás átvezetésére

kötelezett példány:

nem kötelezett példány:

Példány sorszám:

**A SZÁJ EGYÉB ÉS MEGHATÁROZATLAN RÉSZEINEK JÓINDULATÚ
DAGANATAINAK ELLÁTÁSA
MP 044.ST**

Készítette: Dr. D. Tóth Etelka
tanársegéd
mb. tanszékvezető

Jóváhagyta: Dr. Bágyi Kinga
egyetemi docens, dékán

M ó d o s í t á s o k		
Sorszáma	Dátuma	Leírása
1.		
2.		
3.		

I. Alapvető megfontolások

1. A protokoll alkalmazási területe

Debreceni Egyetem Dentoalveoláris Sebészet nem önálló Tanszék

1.1. A protokoll témájának pontos meghatározása, a témaválasztás indoklása

A szájüregben gyakran találkozhatunk jóindulatú daganatokkal. A protokoll a jóindulatú daganatok kezelésével foglalkozik.

1.2. A protokoll célja

Útmutatás a benignus daganatok diagnosztikájához és kezeléséhez

1.3. A protokoll célcsoportjai

Az alapellátásban dolgozó fogorvosok, fogszakorvosok, házi orvosok, illetve a szakellátásban dolgozó dentoalveoláris és maxillofacialis sebészek, fül-orr-gégészek, rezidensek.

2. Definíciók

A jóindulatú daganatok rendszerint jól körülhatároltak, az adott szöveten belül általában lassú növekedési tendenciát mutatnak. Nem képeznek áttéteket, azonban növekedésük során más szövetek, szervek funkcióját zavarhatják.

3. A betegség leírása

3.1. Oka

Bizonyos esetekben mechanikai irritáció, fejlődési rendellenesség, vírusinfekció felmerül etiológiai tényezőként.

3.2. Genetikai háttér

Pontos genetikai háttér még nem ismert

3.3. Incidencia/Prevalencia/Morbiditás Magyarországon

Pontos szám adatok nincsenek

3.4. Jellemző életkor és nem

Nincs

3.5. Panaszok/ Tünetek/ Általános jellemzők

A szájüreg lágyrészein, vagy az állcsontokban észlelt jól demarkált szövetszaporulat

3.6. Érintett szervrendszerek

Lokálisan az állcsontok, szájüreget borító nyálkahártyák

3.7. Gyakori társbetegség

Nem ismert

4. Ellátási folyamat leírása, ellátási algoritmus

Az ellátásban részt vesz alapellátó fogorvos/fogszakorvos, dentoalveolaris, illetve maxillofacialis sebész és rezidens

II. Diagnosztikai eljárások

1. Anamnézis

1.1. Általános anamnézis

meglévő krónikus betegségek, immunszuprimált állapot, terhesség, korábbi kezelések (állcsontokat érintő irradiáció), gyógyszeresedés (antitumorális, antimetasztatikus terápia, antiresorptív szerek), gyógyszerérzékenység, compliance, dohányzás, alkoholabúzus

1.2. Fogászati-szájsebészeti anamnézis

Szájhygiénés szokások felmérése, megelőző fogászati/szájsebészeti kezelések, tünetek kezdete, fájdalom megléte, ill. annak minősége, esetleges növekedési tendencia, vérzése való hajlam, parafunkciók megléte, panaszok kezdete, akut gyulladáshoz vezető jelek,

2. Fizikális vizsgálatok

A fej-nyak régió megtekintése, majd tapintással történő vizsgálata a nyaki nyirokcsomókra különös tekintettel. Intraoralis inspectio során fontos a nyálkahártyák, feszes gingiva, nyelv állapotának és mobilitásának felmérése, csontok kontúreltérései, duzzanatok felismerése, a fogak szenzitivitásának, mobilitásának ellenőrzése.

3. Kötelező diagnosztikai vizsgálatok

3.1. Laboratóriumi vizsgálatok

Kötelező laborvizsgálat nincs

3.2. Képalkotó vizsgálatok

Áttekintő OPT felvétel készítése javasolt, illetve annak nehezen értékelhető régióiról periapikális felvétel. Anatómiai képletek érintettségének vizsgálata, ill. a pontos műtéti tervezés érdekében CBCT, vagy konvencionális arckoponya felvétel készítése is indokoltá válhat.

3.3. Egyéb vizsgálatok

Incisionális, excisionális, explorációs biopszia, aspirációs cytológia, ezt követően szövettani vizsgálat a terime pontos dignitásának meghatározása érdekében

4. Kiegészítő diagnosztikai vizsgálatok, differenciál diagnosztika

Amennyiben malignitás eshetősége felmerül, további staging vizsgálatok szükségesek

5. Diagnosztikai algoritmus

Szövetzaporulat esetén a rapid növekedés, vérékenység, környező és mélyebb szövetek infiltrációja, megnagyobbodott nyirokcsomók jelenléte a malignitás gyanúját veti fel.

III. Terápia (Kezelés)

1. Sebészi ellátás

A benignus daganatok sebészi eltávolítása ép szöveti határokkal kell hogy történjen és minden esetben szövettani analízisnek kell alávetni őket.

2. Observatio

Amennyiben a malignitás gyanúja nem merül fel, a beteg panaszmentes és visszarendeléseken megjelenik, bizonyos esetben dönthetünk a szoros megfigyelés mellett is. Indokolt esetben a sebészi terápia elvégzendő.

IV. Gondozás

1. Primer és szekunder prevenció

Éles fogszélek, pótlások korrekciója. Rendszeres fogorvosi kontroll és gondos szájhigiéne. Alkoholfogyasztás és dohányzás kerülése.

2. Prognózis

In toto eltávolítás esetén a recidívahajlam igen alacsony.

V. Az ellátás megfelelőségének indikátora - Eredmények

Az ellátás akkor tekinthető megfelelőnek, ha a benignus daganat szövettannal igazolhatóan nem veti fel malignitás lehetőségét és ép szélekkel eltávolításra került. A beteg panaszmentes, a kontrollok során recidíva nem észlelhető.

VI. A protokoll bevezetésének feltételei

1. Tárgyi feltételek

A minimumfeltételeknek megfelelő fogorvosi, szájsebészeti, maxillofaciális szakrendelő, illetve fekvőosztály.

2. Személyi feltételek

Dentoalveolaris, maxillofaciális sebész, fogorvos, asszisztens, műtősnő, aneszteziológus, nővér

3. Szakmai/képzési feltételek

Graduális és posztgraduális képzés, továbbképzések

4. Egyéb feltételek

Megfelelő betegirányítás az alapellátásból a szakellátás felé

VII.Irodalomjegyzék

Szabó Gy. (szerk.): Szájsebészet, maxillofaciális sebészet. Semmelweis Kiadó, Budapest, 2004

Barabás J. és Orosz M. (szerk.): Szájsebészet és fogászat. Semmelweis Kiadó, Budapest, 2012.